

CYCLI EN WISSELINGEN

Er bestaat een grote databank, Sepkoski's compendium, waarin de paleontoloog met dezelfde naam ruim 35.000 geslachten en families van uitgestorven planten en dieren verzamelde. Op grond van deze databank kwam Jack Sepkoski samen met David Raup tot de conclusie dat er zich in het verleden iedere 26 miljoen jaar een uitstervingsgolf heeft voorgedaan. Hoewel deze theorie op wankelen staat en mogelijk berust op artefacten in de trefkans bij het vinden van fossielen, duidt ze mogelijk op het meest langdurige ritme van terugkerende gebeurtenissen in de natuur. Nu zijn er veel natuurlijke ritmes. We kennen de wisselingen van de seizoenen, de afwisseling van dag en nacht, de komst van eb en vloed en we begrijpen veel van de natuurlijke processen die daarmee samenhangen.

Wat lastiger wordt het als we bijvoorbeeld de aantalsfluctuaties bij bepaalde dieren bekijken. Op Groenland neemt de lemmingpopulatie bijvoorbeeld om de vier jaar explosief toe om daarna zeer abrupt weer in elkaar te storten. De toename uit zich als een J-vormige curve, veroorzaakt door een gebrek aan natuurlijke vijanden. Alleen de Hermelijn predeert voortdurend op de Lemmingen, maar kan de populatiegroei niet stoppen. Een mens zou spreken van een verstoring van het natuurlijk evenwicht, maar niets is minder waar. Sneeuwvossen en Sneeuwluilen schakelen bij een hoge lemmingstand ook ineens over op deze voedselbron, wat de populatie vervolgens in elkaar laat storten. Er ontstaat een vierjarig ritme waarvan vooral de predatoren profiteren. Er is immers elke vier jaar een gegarandeerd en overvloedig voedselaanbod. De Lemming moet zich na de Grand Boef van zijn belagers maar opnieuw levenskansen weten te scheppen en is daarna de eerste drie jaren voor Sneeuwuil en Sneeuwvos niet echt interessant.

In het Nederlandse politieke stelsel kennen we ook vierjarige cycli. Op het moment dat ik dit schrijf zijn de gemeenteraadsverkiezingen nog maar pas achter de rug. Ik ga ervan uit dat u bent gaan stemmen; het belang voor natuur en mens in de directe woonomgeving zou een belangrijke reden moeten zijn om niet thuis te blijven. En uw brievenbus heeft ongetwijfeld laten zien dat u, samen met al die andere kiezers, voor de wethouder ineens weer belangrijk bent geworden.

"De bijzondere Anna Paulownaboom in Roosteren wordt toch gekapt, zeer tegen de zin van de buurtbewoners die de boom graag hadden willen behouden. De woningcoöperatie had vorig jaar al

een kapvergunning aangevraagd, maar de gemeente had die toen heldhaftig (!!) geweigerd, met als argumentatie dat de boom botanisch zeldzaam (??) en waardevol was. Bij de bouw van het nieuwe appartementencomplex dit jaar is de boom echter helaas per ongeluk (??) dodelijk beschadigd. Behoorlijke stam- en kroonverwondingen, gekoppeld aan zwamvorming (!!) heeft de gemeente met lede ogen (??) op haar besluit doen terugkomen. De kapvergunning wordt toch verleend."

Bij het lezen van zo'n bericht vraag ik me af of de plaatselijke bevolking nog wel voor vol wordt aanzien. Tevens besef ik dat ook ik mij in dit vierde jaar weer door de politiek heb laten vangen. Wat me hierbij het meest bezighoudt is niet mijn domme oprechtheid om tegen beter weten in toch de gang naar het stemlokaal te maken, maar mijn ergernis omtrent

de politieke desinteresse voor de natuur waaraan ik de komende jaren weer onderworpen zal zijn.

In Amerika zwermen iedere zeventien jaar in miljarden aantallen cicaden uit van het geslacht *Magicicada*. Ze zijn op geen enkel moment schadelijk, zijn zelfs voor een mens eetbaar en zorgen voor een goede doorluchting van de bodem en voor de verspreiding van voedingsstoffen. Hun enige doel is voortplanting. Na de paring zetten de vrouwelijke dieren hun eitjes af in de schors van bomen. De uitsluitende larven laten zich vervolgens op de grond vallen en leven de volgende zeventien jaar van plantensappen onder de grond. Binnen een maand zijn alle insecten weer verdwenen. De melding van dit verschijnsel in *Natuurwetenschap & Techniek* uit juni 2004 maakt duidelijk dat de zeventienjarige levenscyclus geen toeval is. Zeventien is een priemgetal. Een zeventienjarige cyclus is uniek en valt met geen enkele andere cyclus samen. Een predator kan zich dus vrijwel niet aan zo'n cyclus aanpassen en dus ook niet meeliften in een periodiek goed voedselaanbod.

Misschien zou het zo ook moeten gaan in de Nederlandse politiek. Een politicus die zich niet kan instellen op zijn kiezer, maar gewoon op een willekeurig moment wordt geconfronteerd met een massale verkiezingsopkomst. Een revolutie van de silent majority die afrekenen met niet-functionerende volksvertegenwoordigers. Ja, ik houd wel van cycli met onverwachte wisselingen.